

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 986/2021
16.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиоца Stobi International ДОО са седиштем у Београду, кога заступају пуномоћници Никола М. Јанковић и други, адвокати из ..., против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Стефан Горан Благојевић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8316/19 од 17.09.2020. године, у седници одржаној 16.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8316/19 од 17.09.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 143/19 од 12.04.2019. године, ставом првим изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу исплати износ од 22.322.820,00 динара са законском затезном каматом од 02.04.2014. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 222.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8316/19 од 17.09.2020. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке. Ставом другим изреке одбијени су као неосновани захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предузећа PERMINDEX ДОО, као продавац и CASTANEA ДОО, као купац су били у пословном односу поводом купопродаје свежег стоног белог и црног грождја прве класе на основу уговора о продаји од 10.05.2011. године. Овим уговором се продавац обавезао да прода и испоручи робу, а купац да исплати купопродајну цену. Продавац је испунио своју обавезу и испоручио уговорену робу али купац није извршио плаћање по испостављеним рачунима издатим за период од 06.10.2011. закључно са 25.12.2011. године у укупном износу од 38.755.185,23 динара. Уговорени рок плаћања је био 60 дана од дана испостављања рачуна за сваку испоруку уз могућност продужетка рока на 90 дана сагласно члану 9. уговора. Дана 05.04.2012. године закључен је уговор о преузимању дуга између предузећа PERMINDEX ДОО као повериоца, CASTANEA ДОО као дужника и туженог у својству преузимаоца дуга. У члану 2. уговора о преузимању дуга тужени је преузео део дуга предузећа CASTANEA према предузећу PERMINDEX у износу од 22.322.850,00 динара, по рачунима који су наведени у уговору. Сагласно члану 3. уговора тужени је ступио на место ранијег дужника за наведени део дуга при чему се ранији дужник ослободио обавезе према повериоцу за наведени део износа дуга. По члану 4. уговора о преузимању дуга тужени се обавезао да преузети дуг исплати повериоцу најкасније до 01.04.2014. године, а у члану 5. тужени се обавезао да у року од 2 дана од дана закључења уговора достави заложну изјаву на основу које ће извршити упис заложног права – извршна вансудска хипотека првог реда ради обезбеђења потраживања из тог уговора. Поверилац је опоменама пред утужење од 26.02.2016. године и 09.03.2016. године обавестио туженог о целокупном износу дуга који је доспео за наплату и захтевао његово плаћање. Тужени није извршио плаћање, нити је одговорио на опомену. Дана 31.05.2017. године закључен је уговор о уступању потраживања између предузећа PERMINDEX у својству уступцоца и овде тужиоца у својству пријемника. Одредбом члана 1. тог уговора тужиоцу је уступљено потраживање према туженом у износу од 22.322.820,00 динара са законском затезном каматом од 02.04.2014. године до исплате. Дописом од 01.06.2017. године тужени је обавештен о чињеници да је потраживање уступљено овде тужиоцу, као и о правним последицама извршеног уступања у складу са чланом 438. став 1. Закона о облигационим односима. Тужилац је тужбу у овој парници поднео препорученом пошиљком 05.06.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да је истакнути приговор застарелости потраживања основан у смислу члана 374. став 1. Закона о облигационим односима, јер предметно потраживање потиче из уговора о промету робе и услуга, закљученог између правних лица (правни претходници тужиоца и туженог), које је доспело за исплату 02.04.2014. године, па је до подношења тужбе 05.06.2017. године протекло законски рок од три године.

По одредби члана 446. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) преузимање дуга врши се уговором између дужника и преузимаоца, на који је пристао поверилац. Преузимањем дуга преузималац ступа на место пређашњег дужника, а овај се ослобађа обавезе по члану 448. став 1. ЗОО и између преузимаоца и повериоца

постоји иста обавеза која је дотле постојала између пређашњег дужника и повериоца (став 3.). Преузималац може истаћи повериоцу све приговоре који проистичу из правног односа између пређашњег дужника и повериоца, из кога потиче преузети дуг, као и приговоре које преузималац има према повериоцу (члан 450. ЗОО), што укључује и приговор застарелости потраживања.

Међусобна потраживања правних лица из уговора о промету робе и услуга, као и потраживања накнаде за издатке учињене у вези са тим уговорима, застаревају за три године по члану 374. став 1. ЗОО.

Неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права указивањем да уговор о преузимању дуга има другу правну природу, односно да представља уговор о поравнању због чега се на предметно потраживање има применити општи рок застарелости од 10 година прописан чланом 371. ЗОО. Између преузимаоца и повериоца постоји иста обавеза која је дотле постојала између пређашњег дужника и повериоца, без обзира на преузимање дуга. Зато преузети дуг који потиче из уговора о промету робе и услуга између правних лица застарева за три године по члану 374. став 1. ЗОО. Супротно наводима ревизије, чињеница да се као потписник уговора о преузимању дуга појављује и поверилац потраживања, не мења правну природу тог уговора јер да би уговор старог и новог дужника имао дејство и према повериоцу потребно је да он пристане на преузимање дуга, што је он учинио потписивањем уговора. По члану 449. став 2. ЗОО преузималац не одговара за ненаплаћене камате које су доспеле до преузимања ако није што друго уговорено, па правну природу уговора о преузимању дуга не мења ни чињеница да се по наводима ревизије поверилац прећутно одрекао права на камату за период од доспелости сваке појединачне фактуре до 01.04.2014. године. Постизањем сагласности око новог рока за измирење преузетог дуга до 01.04.2014. године, одређен је нови рок доспелости потраживања, па се по одредби члана 361. став 1. ЗОО застарелост рачуна од дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе (од 02.04.2014. године). До подношења тужбе у овој парници 05.06.2017. године, протекао је законски рок застарелости од три године који се у конкретном случају примењује. Осталим наводима ревизије понављају се жалбени разлози који су били предмет правилне оцене другостепеног суда па Врховни касациони суд налази да их није потребно детаљно образлагати у смислу члана 414. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић